DUBBA · OYSS HAZIRLIK **CEVAP ANAHTARI**

9. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı Dersi 1. Dönem 2. Ortak Yazılı Sınavı · Senaryo 4

Süre: 40 dakika · Her sorunun puanı yanında yazılıdır.

Anahtar ve sorular çevrim içi

9. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı · 1. Dönem 2. Ortak Yazılı (Senaryo 4)

1. Aşağıdaki şiiri okuyup soruları cevaplayınız.

> ***Kar Yağarken***
>
> *Kar yağar, örtür her şeyi usulca,*
> *Damlara beyaz bir yorgan gibi serilir;*
> *Bir çocuk bakar camdan sessiz sessiz,*
> *Bütün dünya sığar küçük avucuna.*
>
> *Baca tütmez, soba soğur yavaş yavaş,*
> *Ocak başında nine masal örer;*
> *Rüzgâr kapıyı çalar, girmez içeri,*
> *Gece uzar, kar susar, ev uyur.*
>
> *Sabah olur, güneş vurur damlara,*
> *Çocuk koşar, izler düşer karlara;*
> *Kar der ki: "Bu izler benimle gider."*
> *Akşamüstü yine yağar, örter usulca.*
>
> *(Sınav için yazılmış özgün metin)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1.1. Aşağıdaki tabloda şiirden alınan dizeler verilmiştir. Her dizede kullanılan **edebî sanatın adını** ve bu sanatın dizeye kattığı anlamı yazınız.

Dize	Edebî sanat	Dizeye kattığı anlam
Damlara beyaz bir yorgan gibi serilir		
Bütün dünya sığar küçük avucuna		
Rüzgâr kapıyı çalar, girmez içeri		
Kar der ki: "Bu izler benimle gider."		

1.2. Şiirin ilk dizesi ile son dizesi arasındaki **benzerliği** belirtiniz. Bu benzerlikten hareketle şiirin **örtük iletisini** kendi cümlenizle yazınız.

2. Bir öğrenci, 1. sorudaki "Kar Yağarken" şiirini betimleme paragrafına dönüştürmek için aşağıdaki taslağı yazmıştır. Taslaktaki numaralı cümlelerin **her birinde bir** yazım ya da noktalama yanlışı vardır.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

> ***Öğrencinin taslağı***
>
> *(1) Kar bütün gece Erzurumun damlarına sessizce yağmıştı. (2) Soba soğumuş, bacadan dumanda çıkmıyordu. (3) Ocak başın da oturan ninem bize yine masal anlatıyordu. (4) Ev öyle sessizdiki rüzgârın kapıya dokunuşu bile duyuluyordu. (5) Sabah olduğunda bahçede bir kaç serçe karı eşeliyordu. (6) Karın üstündeki izlerimiz akşama kadar kalacak mıydı.*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

2.1. Her cümledeki yanlış yazılmış bölümü ve bu bölümün doğru biçimini tabloya yazınız.

Cümle	Yanlış yazılan bölüm	Doğru biçim
1		
2		
3		
4		
5		
6		

2.2. Taslağın devamı olarak şiirin **üçüncü dörtlüğündeki** sabah sahnesini betimleyen **3–4 cümle** yazınız. Cümlelerinizde aşağıdaki ölçütlere uyunuz:

- En az **bir** benzetme ya da kişileştirme kullanınız.
- Bir **özel ada** getirilmiş bir ek kullanınız.
- **"de/da"** bağlacını ve **"ki"** bağlacını birer kez kullanınız.
- Cümlelerinizden biri **soru cümlesi** olsun; tüm cümlelerde yazım ve noktalama kurallarına uyunuz.

3. Aşağıdaki hikâye parçasını okuyup soruları cevaplayınız.

> ***Kırk Dakika***
>
> *Barış, ilçenin geleneksel bahar koşusuna üç aydır hazırlanıyordu. Hedefi belliydi: on kilometreyi kırk dakikanın altında bitirmek. Her antrenmandan sonra kol saatindeki süreleri tek tek bir kâğıda yazar, bir önceki günden birkaç saniye geride kalırsa o akşam kimseyle konuşmazdı. Annesi bir gün "Koşarken hiç çevrene bakıyor musun?" diye sormuştu. Barış omuz silkmişti: "Bakacak ne var ki?"*
>
> *Yarış sabahı daha ikinci kilometrede saatin ekranı karardı; pili bitmişti. Barış önce paniğe kapıldı, sonra hızını neye göre ayarlayacağını bilemeden koşmayı sürdürdü. Süreyi göremeyince gözleri ister istemez çevreye kaydı: yol kenarında tencere kapağı çalarak koşucuları alkışlayan çocuklar, kapısının önünde su bardağı uzatan yaşlı bir kadın, dere boyunca çiçek açmış erik ağaçları... Altıncı kilometrede yanında soluk soluğa koşan bir adam "Az kaldı, bırakma!" dedi. Barış son kilometrede aynı sözü, geride kalmaya başlayan o adama geri verdi.*
>
> *Bitiş çizgisini geçtiğinde kaç dakikada koştuğunu bilmiyordu. Görevli listedeki sonucu okudu: kırk bir dakika on iki saniye. Barış bir an durdu. Hedefini tutturamamıştı ama içinde beklediği kırgınlık yoktu. Eve dönerken annesine ilk kez süresini değil, yolda gördüklerini anlattı.*

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

> *(Sınav için yazılmış özgün metin)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

3.1. Aşağıdaki tabloda hikâyeye ait bazı kavramlar verilmiştir. Tablodaki boş hücreleri hikâyeden hareketle doldurunuz.

Kavram	Hikâyedeki karşılığı
Konu	
Çatışma (iç/dış ve kısa gerekçesi)	
Hikâyenin sonundaki ana duygu	
Tema	

3.2. Bu hikâyeyi okuyan bir öğrenci şu yorumu yapmıştır:

"Bu hikâye, insanın kendine hedef koymasının gereksiz olduğunu anlatıyor."

Bu yorumun hikâyeye **uygun olup olmadığını** değerlendiriniz. Görüşünüzü hikâyeden **iki kanıtla** destekleyiniz.

4. Aşağıdaki anıyı okuyup soruları cevaplayınız.

> ***Kayıp İlanı***
>
> *Ortaokul birinci sınıftaydım. Bir kasım akşamı kedimiz Fıstık, açık kalan balkon kapısından çıkıp kayboldu. Apartmanımızda dört yıldır oturuyorduk ama komşularımızın çoğunun adını bilmezdik; asansörde karşılaşınca başımızı sallar, geçerdik. Ablamla gece yarısına kadar ilan hazırladık: Fıstık'ın fotoğrafı, telefon numaramız ve kocaman harflerle "LÜTFEN ARAYIN". Ertesi sabah ilanları sokaktaki direklere, bakkalın camına, otobüs durağına astık.*
>
> *Öğleden sonra telefonumuz susmadı. Üçüncü kattaki emekli öğretmen bodrum katını baştan sona arayıp haber verdi. Karşı apartmandaki çocuklar bisikletleriyle sokak sokak dolaştı. Berber Cevdet Usta ilanlarımızdan birini dükkânının aynasına yapıştırmış, gelen her müşteriye gösteriyormuş. Fıstık'ı üçüncü gün, iki sokak ötedeki manavın kasaları arasında manavın oğlu buldu.*
>
> *Fıstık eve döndü ama o hafta evimizden başka bir şey çıkıp gitti: yabancılık. O günden sonra asansörde başımızı sallamakla yetinmedik; komşularımızın adlarını öğrendik, kapı önlerinde sohbet ettik. O mahalleden taşınalı yıllar oldu; bayramlarda Cevdet Usta'yı hâlâ ararım. Bazen düşünürüm: Fıstık kaybolmasaydı belki o komşuları hiç tanımadan aynı sokakta yaşamaya devam edecektik.*
>
> *(Sınav için yazılmış özgün metin)*

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

4.1. Anılarda olaylar sebep-sonuç ilişkisi içinde aktarılır. Aşağıdaki tabloda boş bırakılan sebep ya da sonuçları anıdan hareketle yazınız.

Sebep	Sonuç
Balkon kapısı açık kalır.	
	Telefon susmaz, komşular aramaya katılır.
Komşular kediyi aramak için seferber olur.	
	Yazar, taşındıktan yıllar sonra bile bayramlarda Cevdet Usta'yı arar.

4.2. Yazarın bu anıyı yazma **amacını** bir cümleyle yazınız. Ardından yazarın komşularına karşı **tutumunun** anının başında ve sonunda nasıl olduğunu metinden **birer ifadeyle** gösteriniz.

5. Aşağıda biri hikâye, diğeri anı türünde iki metin verilmiştir. Metinleri okuyup soruları cevaplayınız.

> ***Metin A — Hikâye: Sarı Çanta***
>
> *Meral okul çıkışında her gün aynı yoldan yürürdü. Köşedeki tamircinin çekiç sesi, fırından taşan sıcak koku, manavın ıslak kaldırıma dizdiği elmalar... Bunların hepsi ona bir şeyler söylüyordu; ne söylediğini tam bilmiyordu ama bir şeyler. O gün kaldırımın ortasında sarı bir çanta duruyordu. Sahibi ortalıkta görünmüyordu. Meral durdu, baktı. İçinde ne olduğunu merak etti ama açmadı. Çantayı olduğu yerde bırakıp yürüdü. Eve geldiğinde annesine "Bugün tuhaf bir şey gördüm." dedi. Annesi "Ne gördün?" diye sormadı, Meral de anlatmadı. Ama o sarı renk, o gece rüyasına girdi.*
>
> *(Sınav için yazılmış özgün metin)*
>
> ***Metin B — Anı: Köy Yolundaki Taş***
>
> *İlkokul ikinci sınıftaydım. Okula giden toprak yolun tam ortasında her sabah aynı taş dururdu: büyük, yassı, köşeli. Kimse onu oradan kaldırmamıştı. Ben de kaldırmadım ama her geçişimde ona baktım. Zamanla o taş benim için bir işarete dönüştü; taşı görünce okula yaklaştığımı anlardım. Yıllar sonra köye yeniden gittiğimde yol asfaltlanmıştı. Taşı aradım, yoktu. Şaşırtıcı olan şuydu: Taş gidince yolun kendisi de değişmiş gibi geldi bana. Bir nesnenin yokluğunun bir yeri bu kadar farklı gösterebileceğini o gün anladım.*
>
> *(Sınav için yazılmış özgün metin)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

5.1. Aşağıdaki karşılaştırma tablosunu iki metinden hareketle doldurunuz.

Ölçüt	Metin A	Metin B
Konu		
Ana duygu		
Kişinin nesne karşısındaki davranışı		

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

5.2. İki metnin son cümlelerini karşılaştırınız. Hangi metnin son cümlesinde iletinin **açık**, hangisinde **örtük** verildiğini gerekçesiyle yazınız. Ardından örtük iletiyi kendi cümlenizle açıklayınız.

6. Aşağıdaki hikâye parçasını okuyup soruları cevaplayınız.

> ***Ezber***
>
> *Okulun müze gönüllüleri arasına seçildiğinde Deniz çok sevinmişti. Kent müzesindeki eski tramvay maketini ziyaretçilere o anlatacaktı. Görevli ona iki sayfalık bir tanıtım metni verdi; Deniz bir hafta boyunca o metni kelimesi kelimesine ezberledi. Cumartesi sabahı ilk ziyaretçi grubunun karşısına geçti, hiç takılmadan anlattı. Kimse soru sormadı, kimse gülümsemedi. Grup teşekkür edip bir sonraki salona geçti.*
>
> *İkinci gruptaki küçük bir çocuk, Deniz daha ikinci cümledeyken elini kaldırdı: "Abla, bu tramvay gece de çalışır mıydı?" Bu soru metinde yoktu. Deniz bir an dondu, sonra maketin yanına diz çöktü. "Bilmiyorum," dedi, "ama bak, rayların yanında fener direkleri var. Sence neden konmuş?" Çocuk rayları parmağıyla izledi; ardından öteki çocuklar da birbiri ardına soru sormaya başladı. Deniz o gün ezberlediği metnin yarısını bile anlatamadı.*
>
> *Akşam görevli, ziyaretçilerin çıkışta bıraktığı not kartlarını ona gösterdi. Sabahki gruptan tek bir kart bile yoktu. İkinci grubun kartlarından birinde eğri büğrü harflerle şöyle yazıyordu: "Tramvay gece de çalışırmış. Bunu biz bulduk."*
>
> *(Sınav için yazılmış özgün metin)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

6.1. Aşağıdaki tabloda hikâyeden alınan ifadeler verilmiştir. Her ifadenin hikâyede taşıdığı anlamı tabloya yazınız.

Hikâyedeki ifade	Hikâyede taşıdığı anlam
"Kimse soru sormadı, kimse gülümsemedi."	
"Bu soru metinde yoktu."	
"Bunu biz bulduk."	

6.2. Hikâyedeki iki ziyaretçi grubunun Deniz'in anlatımına verdiği tepkiyi karşılaştırınız. Bu karşılaştırmadan hareketle hikâyenin **ana düşüncesini** bir cümleyle yazınız.

7. Aşağıdaki şiiri okuyup soruları cevaplayınız.

> ***Soru***
>
> *Dağa sordum, "Yüksel," dedi, "o zaman görürsün."*
> *Dereye sordum, "Akıp git," dedi, "bulursun."*
> *Kuşa sordum, kanat açtı, cevap vermedi;*
> *Her biri kendi yolunu gösterdi bana.*
>
> *Yürüdüm, yol uzadıkça soru büyüdü,*
> *Ayağımda toz, heybemde bir avuç merak;*
> *Bir göl kıyısında durup suya eğildim,*
> *Suyun yüzünde gördüm sorunun sahibini.*

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

> *Şimdi bilirim, her soru insanı kendine çağırır,*
> *Dışarıda arayan kendine döner sonunda;*
> *Dağ da dere de kuş da haklıymış meğer,*
> *Her biri bana beni anlatmış aslında.*
>
> *(Sınav için yazılmış özgün metin)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

7.1. Şiirdeki söyleyici sorusunu üç varlığa yöneltir. Aşağıdaki tabloda her varlığın verdiği cevabın **çağrıştırdığı yaşam tutumunu** yazınız.

Varlık	Verdiği cevabın çağrıştırdığı yaşam tutumu
Dağ ("Yüksel")	
Dere ("Akıp git")	
Kuş (kanat açar, susar)	

7.2. "Suyun yüzünde gördüm sorunun sahibini." dizesinde söyleyicinin suda kimi gördüğünü yazınız. Bu dizeden ve son dörtlükten hareketle şiirin **temasını** belirtiniz.

Puanlama anahtarı ve örnek cevaplar Dubba'nın hazırladığı örneklerdir; resmî değerlendirme ölçütleri ODSGM ve okulun tarafından belirlenir.

Soru – Öğrenme Çıktısı – Beceri

Soru	Öğrenme çıktısı	Beceri
1	TDE2.2. "Sözün İnceliği" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme	KB2.4. Çözümleme, KB2.10. Çıkarım Yapma
2	TDE4.3. Edebî söyleyişin inceliğini yansıttığı yazısında kural uygulayabilme	KB2.13. Yapılandırma
3	TDE2.2. "Anlam Arayışı" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme	KB2.4. Çözümleme, KB2.8. Sorgulama
4	TDE2.2. "Anlam Arayışı" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme	KB2.10. Çıkarım Yapma
5	TDE2.2. "Anlam Arayışı" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme	KB2.7. Karşılaştırma
6	TDE2.2. "Anlam Arayışı" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme	KB2.14. Yorumlama
7	TDE2.2. "Anlam Arayışı" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme	KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.14. Yorumlama

Puanlama Tablosu

1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1	4.2	5.1	5.2	6.1	6.2	7.1	7.2	Toplam
12	6	12	8	8	6	8	6	6	6	6	6	6	4	100

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Çözümler ve Puanlama Anahtarı

1.1. TAM PUAN (12 PUAN)

Puan dağılımı: her satır 3 puan (sanatın adı 2 + dizeye kattığı anlam 1).

Dize	Edebî sanat	Dizeye kattığı anlam
Damlara beyaz bir yorgan gibi serilir	Teşbih (benzetme)	Kar, "gibi" edatıyla yorgana benzetilmiştir; karın damları kat kat ve yumuşakça örttüğü, evlere sıcak ve koruyucu bir örtü gibi serildiği hissettirilir.
Bütün dünya sığar küçük avucuna	Mübalağa (abartma)	Dünyanın bir çocuğun avucuna sığması abartılarak anlatılmıştır; camdan bakan çocuğun karla örtülü manzarayı kendine ait, küçük ve sakin bir dünya gibi hissetmesi vurgulanır.
Rüzgâr kapıyı çalar, girmez içeri	Teşhis (kişileştirme)	Rüzgâra kapı çalmak gibi insana özgü bir davranış yüklenmiştir; dışarıdaki soğuğun eve misafir gibi yaklaşıp içerideki sıcaklığa dokunamadığı canlı biçimde anlatılır.
Kar der ki: "Bu izler benimle gider."	İntak (konuşturma); kişileştirmeyle birlikte	Kar konuşturulmuştur; izlerin kalıcı olmadığı, kar eriyince silineceği karın ağzından söylenerek geçicilik duygusu etkileyici biçimde verilir.

Anlamca yakın açıklamalar kabul edilir.

KISMİ PUAN: Sanatın adı doğru, anlam açıklanmamış ya da dizeyle ilgisizse o satır 2 puan. Sanat yanlış adlandırılmış ama dizeye kattığı anlam doğru açıklanmışsa o satır 1 puan. 4. satırda yalnızca "teşhis (kişileştirme)" yazılmışsa sanat için 1 puan verilir.

SIFIR PUAN: Sanat adı ve anlam açıklaması birlikte yanlış ya da boşsa o satır 0 puan.

1.2. TAM PUAN (6 PUAN)

Puan dağılımı: benzerlik 2 + örtük ileti 4.

Beklenen cevap: Şiirin ilk dizesi ("Kar yağar, örtür her şeyi usulca") ile son dizesi ("Akşamüstü yine yağar, örter usulca") aynı olayı, karın yağıp her şeyi usulca örtmesini anlatır; şiir başladığı yere döner (2 puan). Örtük ileti: Doğada ve hayatta her şey döngü içinde yinelenir; insanın bıraktığı izler geçicidir, zaman her şeyi yeniden örter ve hayat kendini yeniden başlatır (4 puan; "Hiçbir iz kalıcı değildir, her gün yeniden başlar." gibi anlamca yakın cevaplar kabul edilir).

KISMİ PUAN: Benzerlik doğru, örtük ileti yazılmamışsa 2 puan. Örtük ileti yerine açık bir bilgi yazılmışsa ("Kar akşam yine yağar.") ileti için 1 puan. Benzerlik belirtilmeden doğru örtük ileti yazılmışsa 4 puan.

SIFIR PUAN: Dizelerin yalnızca aynen aktarılması, şiirle ilgisiz yorum ya da boş cevap.

2.1. TAM PUAN (12 PUAN)

Puan dağılımı: her cümle 2 puan (yanlış bölümün bulunması 1 + doğru biçim 1).

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Cümle	Yanlış yazılan bölüm	Doğru biçim	Kural (öğretmen için)
1	Erzurumun	Erzurum'un	Özel adlara getirilen ekler kesme işaretiyle ayrılır.
2	dumanda	duman da	"da/de" bağlacı ayrı yazılır.
3	başın da	başında	Bulunma eki "-da/-de" sözcüğe bitişik yazılır.
4	sessizdiki	sessizdi ki	"ki" bağlacı ayrı yazılır.
5	bir kaç	birkaç	"Birkaç" sözcüğü bitişik yazılır.
6	mıydı. (cümle sonundaki nokta)	mıydı?	Soru bildiren cümlelerin sonuna soru işareti konur.

KISMİ PUAN: Yanlış bölüm doğru gösterilmiş ama doğru biçimi hatalı ya da boşsa o cümle 1 puan. Öğrenci yanlışı göstermeden yalnızca doğru biçimi yazmışsa o cümle 1 puan.

SIFIR PUAN: Cümlede yanlış olmayan bir bölüm düzeltilmişse o cümle 0 puan; boş cevap.

2.2. TAM PUAN (8 PUAN)

Puan dağılımı: 4 ölçüt × 2 puan.

Ölçüt	Puan
Üçüncü dörtlükteki sabah sahnesine uygun 3–4 cümle; en az bir benzetme ya da kişileştirme	2
Özel ada getirilen ek kesme işaretiyle ayrılmış (ör. Erzurum'un, Palandöken'e)	2
"de/da" ve "ki" bağlaçları ayrı ve doğru yazılmış	2
Bir soru cümlesi var ve soru işaretiyle bitiyor; diğer yazım ve noktalama yanlışı en çok 1	2

Örnek cevap: "Sabah olunca güneş, Erzurum'un damlarına altın bir örtü gibi serildi. Kar öyle parlıyordu ki gözlerimi kısmadan bakamıyordum. Kardeşim de ben de bahçeye koşup karın üstüne izlerimizi bıraktık. Bu izleri akşamki kar yine örtecek miydi?"

KISMİ PUAN: Her ölçüt kendi puanı içinde değerlendirilir. Bağlaçlardan yalnızca biri doğru kullanılmışsa o ölçüt 1 puan. Cümle sayısı 2 ya da 5–6 ise ya da sahne uygun ama sanat yoksa ilk ölçüt 1 puan. Yazım ve noktalamada 2–3 yanlış varsa son ölçüt 1 puan.

SIFIR PUAN: Sabah sahnesiyle ilgisiz metin, şiir dizelerinin aynen aktarılması ya da boş cevap.

3.1. TAM PUAN (8 PUAN)

Puan dağılımı: her hücre 2 puan.

Kavram	Beklenen cevap
Konu	Koşu yarışında saati bozulan ve süresini göremeyen bir gencin, yarışı çevresini fark ederek bitirmesi
Çatışma	İç çatışma: Barış'ın süreye ve hedefe takılı kalma isteği ile saat bozulunca yaşadığı panik ve belirsizlik arasında kalması (hedefe bağlılık ile yolu yaşama arasındaki çatışma)
Hikâyenin sonundaki ana duygu	Huzur, iç rahatlığı, hoşnutluk ("içinde beklediği kırgınlık yoktu")
Tema	Hedefe ulaşmaktan çok yolu yaşamanın değeri / anı fark etmek

Anlamca yakın cevaplar kabul edilir.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

KISMİ PUAN: Çatışma türü doğru (iç) ama gerekçe yoksa o hücre 1 puan. Konu yerine tema ya da tema yerine konu yazılmışsa o hücre 1 puan. Ana duygu yerine "üzüntü, hayal kırıklığı" yazılmışsa 0 puan.

SIFIR PUAN: Hikâyeyle ilgisiz ya da boş hücreler 0 puan.

3.2. TAM PUAN (6 PUAN)

Puan dağılımı: değerlendirme 2 + her kanıt 2.

Beklenen cevap: Yorum hikâyeye **uygun değildir** (2 puan). Hikâye hedef koymayı reddetmez; Barış'ın yalnızca süreye bakıp yolu ve insanları görmemesini eleştirir. Kabul edilebilir kanıtlar (herhangi ikisi, her biri 2 puan):

- Barış, saat bozulunca çevresini fark eder: çocuklar, su uzatan kadın, erik ağaçları.
- Annesinin "Koşarken hiç çevrene bakıyor musun?" sorusu, sorunun hedefte değil, yalnızca hedefe bakmakta olduğunu gösterir.
- Barış hedefini tutturamadığı hâlde "içinde beklediği kırgınlık yoktu"; asıl değişim süreye değil, bakışa ilişkindir.
- Eve dönerken annesine "ilk kez süresini değil, yolda gördüklerini" anlatır.
- Yanındaki koşucuyla birbirlerine "Az kaldı, bırakma!" demeleri, yarışın paylaşılan bir yaşantıya dönüştüğünü gösterir.

"Kısmen uygundur; hikâye hedefi değil, hedefe takılıp kalmayı eleştirir." biçimindeki gerekçeli cevaplar da değerlendirme puanını alır.

KISMİ PUAN: "Uygun değildir" denip tek kanıt gösterilmişse 4 puan. Kanıtlar doğru ama yorumla bağlantısı kurulmamışsa her kanıt 1 puan.

SIFIR PUAN: Yorumun gerekçesiz olarak "uygundur" diye kabul edilmesi, kanıtsız tek kelimelik cevap ya da boş cevap.

4.1. TAM PUAN (8 PUAN)

Puan dağılımı: her boş hücre 2 puan.

Sebep	Sonuç
Balkon kapısı açık kalır.	**Kedi Fıstık dışarı çıkıp kaybolur.**
Yazar ve ablası ilanları sokaktaki direklere, bakkalın camına, durağa asar.	Telefon susmaz, komşular aramaya katılır.
Komşular kediyi aramak için seferber olur.	**Aile ile komşular arasındaki yabancılık sona erer; adlarını öğrenir, kapı önlerinde sohbet ederler.**
Cevdet Usta'nın kedi kaybolduğunda gösterdiği yakın ilgi ve o günden sonra kurulan dostluk	Yazar, taşındıktan yıllar sonra bile bayramlarda Cevdet Usta'yı arar.

Anlamca yakın cevaplar kabul edilir (ör. 3. satırda "komşularla tanışırlar").

KISMİ PUAN: Hücrede sebep ile sonuç yer değiştirmiş ama olay doğruysa o hücre 1 puan. 3. satırda yalnızca "kedi bulunur" yazılmışsa 1 puan.

SIFIR PUAN: Anıda olmayan olaylar ya da boş hücreler 0 puan.

4.2. TAM PUAN (6 PUAN)

Puan dağılımı: yazma amacı 2 + başlangıçtaki tutum ve ifade 2 + sonraki tutum ve ifade 2.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Beklenen cevap:

- Yazma amacı (2 puan): Kaybolan bir kedinin, aynı apartmanda yabancı gibi yaşayan komşuları nasıl birbirine yaklaştırdığını anlatmak; beklenmedik bir olayın insanlar arasındaki bağları ortaya çıkarabileceğini paylaşmak.
- Başlangıçtaki tutum (2 puan): Mesafeli, ilgisiz, yabancı → "komşularımızın çoğunun adını bilmezdik" / "asansörde karşılaşınca başımızı sallar, geçerdik".
- Sonraki tutum (2 puan): Yakın, sıcak, minnettar → "komşularımızın adlarını öğrendik, kapı önlerinde sohbet ettik" / "bayramlarda Cevdet Usta'yı hâlâ ararım".

KISMİ PUAN: Tutum doğru adlandırılmış ama metinden ifade gösterilmemişse o bölüm 1 puan. Yazma amacı yerine olay özeti yazılmışsa ("Kedisi kaybolmuş, bulmuşlar.") amaç için 1 puan.

SIFIR PUAN: Metinle ilgisiz yorum ya da boş cevap.

5.1. TAM PUAN (6 PUAN)

Puan dağılımı: her hücre 1 puan.

Ölçüt	Metin A	Metin B
Konu	Okul yolunda sahibi belirsiz sarı bir çanta gören Meral'in onu açmadan bırakması	Okul yolundaki taşın yazar için bir işarete dönüşmesi ve yıllar sonra yokluğunun fark edilmesi
Ana duygu	Merak, belirsizlik, tedirginlik	Özlem, şaşkınlık (geçmişe duyulan bağlılık)
Kişinin nesne karşısındaki davranışı	Merak eder ama dokunmaz; çantayı açmadan olduğu yerde bırakır	Taşı yerinden kaldırmaz, her geçişte ona bakar; yıllar sonra arar

Anlamca yakın cevaplar kabul edilir.

KISMİ PUAN: Puanlama hücre hücre yapılır; her doğru hücre kendi 1 puanını alır. Ana duygu yalnızca bir metin için doğru yazılmışsa yalnızca o metnin hücresi puanlanır.

SIFIR PUAN: Metinler karıştırılmışsa ya da hücre boşsa o hücre 0 puan.

5.2. TAM PUAN (6 PUAN)

Puan dağılımı: açık iletili metin ve gerekçe 2 + örtük iletili metin ve gerekçe 2 + örtük iletinin açıklanması 2.

Beklenen cevap: **Metin B**'nin son cümlesinde ileti **açıktır**; yazar "Bir nesnenin yokluğunun bir yeri bu kadar farklı gösterebileceğini o gün anladım." diyerek vardığı yargıyı doğrudan söyler (2 puan). **Metin A**'nın son cümlesinde ileti **örtüktür**; "o sarı renk, o gece rüyasına girdi" cümlesi bir yargı bildirmez, okurun çıkarım yapmasını bekler (2 puan). Örtük ileti: Cevabını bilmediğimiz, merak edip de açamadığımız şeyler zihnimizden kolay çıkmaz; anlatılamayan, paylaşılamayan duygular insanın içinde iz bırakır (2 puan; anlamca yakın cevaplar kabul edilir).

KISMİ PUAN: Metinler doğru eşleştirilmiş ama gerekçe yazılmamışsa her metin için 1 puan. Örtük ileti yerine olay tekrarlanmışsa ("Meral çantayı rüyasında görür.") o bölüm 0 puan.

SIFIR PUAN: Metinlerin ters eşleştirilmesi ve örtük iletinin yazılmaması; boş cevap.

6.1. TAM PUAN (6 PUAN)

Puan dağılımı: her satır 2 puan.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Hikâyedeki ifade	Beklenen anlam
"Kimse soru sormadı, kimse gülümsemedi."	Ezberlenip kusursuzca aktarılan anlatım dinleyenlere ulaşmamış, onlarda ilgi ve merak uyandırmamıştır.
"Bu soru metinde yoktu."	Deniz ezberinin dışına çıkmak zorunda kalır; hazır metnin her şeye cevap veremediği, beklenmedik bir an doğmuştur.
"Bunu biz bulduk."	Çocuklar bilgiyi dinleyerek değil, sorup keşfederek öğrenmiş ve onu kendi buluşları olarak sahiplenmiştir.

Anlamca yakın cevaplar kabul edilir.

KISMİ PUAN: İfadenin yalnızca gerçek anlamı yazılmış, hikâyedeki işlevine bağlanmamışsa (ör. "Kimse soru sormamış.") o satır 1 puan.

SIFIR PUAN: Hikâyeyle ilgisiz ya da boş cevap.

6.2. TAM PUAN (6 PUAN)

Puan dağılımı: iki grubun karşılaştırılması 3 + ana düşünce 3.

Beklenen cevap: Sabahki grup Deniz'in ezberden kusursuz anlatımını sessizce dinler, soru sormaz, iz bırakmadan ayrılır (kart bırakmaz); ikinci grup ise soru sorar, rayları parmağıyla izler, cevabı birlikte arar ve not kartında keşfini sahiplenir (3 puan). Ana düşünce: Gerçek öğrenme ve anlam, ezberlenen hazır bilgide değil, merakla sorulan soruda ve birlikte yapılan keşiftedir (3 puan; anlamca yakın cevaplar kabul edilir).

KISMİ PUAN: Yalnızca bir grubun tepkisi doğru anlatılmışsa karşılaştırma için 1 puan. Ana düşünce yerine konu yazılmışsa ("Deniz'in müzede rehberlik yapması") ana düşünce için 1 puan.

SIFIR PUAN: Yalnızca olay özeti, hikâyeyle ilgisiz yorum ya da boş cevap.

7.1. TAM PUAN (6 PUAN)

Puan dağılımı: her satır 2 puan.

Varlık	Beklenen cevap
Dağ ("Yüksel")	Çaba göstermek, yükselmek, zorluğu aşarak daha geniş bir bakışa ulaşmak
Dere ("Akıp git")	Durmadan ilerlemek, değişime ve akışa uymak, yolda olmak
Kuş (kanat açar, susar)	Söze dökülemeyen özgürlük; cevabı sözle değil, yaşayarak/göstererek vermek

Anlamca yakın cevaplar kabul edilir.

KISMİ PUAN: Varlığın yalnızca gerçek eylemi tekrarlanmış, bir yaşam tutumuna bağlanmamışsa (ör. "Dağ yüksektir.") o satır 1 puan.

SIFIR PUAN: Şiirle ilgisiz ya da boş cevap.

7.2. TAM PUAN (4 PUAN)

Puan dağılımı: suda görülen kişi 2 + tema 2.

Beklenen cevap: Söyleyici suda kendi yüzünü, yani kendini görür; sorunun sahibi de cevabın kaynağı da kendisidir (2 puan). Tema: İnsanın aradığı anlamı sonunda kendinde bulması / kendini tanıma (2 puan; "Aradığın cevap sendedir." gibi anlamca yakın cevaplar kabul edilir).

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

KISMİ PUAN: "Suyun yansımasını gördü" denip bunun söyleyicinin kendisi olduğu belirtilmemişse ilk bölüm 1 puan. Tema yerine konu yazılmışsa ("Bir yolcunun dağa, dereye, kuşa soru sorması") tema için 1 puan.

SIFIR PUAN: Şiirle ilgisiz ya da boş cevap.

© 2026 Dubba. Bu yazılının soruları, şekilleri, puanlama anahtarı ve çözümleri Dubba'nın özgün eseridir (5846 sayılı FSEK); tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde ve değiştirilmeden çoğaltıp öğrencilere, sınıflara, okullara ve kurslara bedelsiz dağıtabilirsin; satılamaz, ücretli bir ürün ya da hizmette kullanılamaz, ticari amaçla kullanılamaz, başka sitede barındırılamaz, kaynak dubba.com.tr gösterilir. Telif Politikası 3. madde: dubba.com.tr/telif